

УДК 165.6/8 Епістемологічні погляди та доктрини
DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.54.6>

ТРАНСГУМАНІСТИЧНИЙ ПРОЄКТ: ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСЛЮДСЬКОГО І ПОСТЛЮДСЬКОГО ПРОСТОРУ

Валентина Дротенко

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Інститут гуманітарних та соціальних наук, кафедра філософії,
вул. С. Бандери, 12, 79013, м. Львів, Україна*

Артем Глинянський

*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
факультет історії, педагогіки та психології,
кафедра філософії, соціології та політології
імені професора Валерія Скотного,
вул. Лесі Українки, 4б, 82100, м. Дрогобич, Україна*

В контексті синергетичної парадигми максимальний розвиток особистості в процесі пізнавальної і практичної діяльності забезпечується нерівноваженістю системи. Людина не пристосовується до навколишнього світу, а витворює специфічний комплекс систем і засобів, структур і комунікацій, що забезпечують їй спосіб суто людського існування. З позицій трансгуманістичного дискурсу, процеси інформатизації суспільства та інтелектуалізації усіх видів людської діяльності створюють якісно нове інформаційне середовище і забезпечують такий розвиток творчого потенціалу індивіда, що перетворює його на транслюдину і постлюдину. Оскільки трансгуманістичний проєкт передбачає актуалізацію проблем щодо втілення штучного інтелекту, його активної взаємодії з людиною та можливої автономної поведінки, то важливо зрозуміти, якими відкриваються його онтологічний, гносеологічний, епістемологічний аспекти, семантико-семіотичний та аксіологічний зміст? Умовами реалізації трансгуманістичної мрії є технологічний прогрес і широкий доступ до технологій у дослідженні постлюдського простору та глобальна безпека задля уникнення екзистенційних ризиків. Ці вимоги передбачають актуалізацію моральності трансгуманістичного бачення. З позицій трансгуманізму ми зможемо досліджувати досі нез'ясовні, незрозумілі цінності, зокрема, транслюдську та постлюдську сфери. Йдеться про «постгуманістичний суб'єкт» як матеріально-інформаційну цілісність, межі якої зазнають постійної будови й перебудови. Актуалізуються три взаємопов'язані події: 1) концептуалізація сутності інформації та її відділення від матеріальних форм, що є її носіями; 2) соціокультурне та технологічне конструювання кіборга; 3) зникнення суб'єкта гуманізму в кібернетичному дискурсі разом із появою «постлюдини». Філософсько-методологічними засадами трансгуманістичного проєкту вочевидь може бути суб'єкт-об'єктне поєднання онтології, гносеології, епістемології та аксіології. А саме: пошук наукової істини методами цілеспрямованої пізнавальної діяльності та суб'єкт-об'єктна визначеність і репрезентація знання; процес поглиблення його змісту та об'єктивного використання як предметності сутнісних сил людини; інтеграція семантичного і семіотичного знання в аксіологічну функцію.

Ключові слова: конструктивізм у філософії, трансгуманістичний проєкт, транслюдський та постлюдський простір, постгуманізм, «постгуманістичний суб'єкт».

Постановка проблеми. Різноманітність соціокультурного простору сприймається не тільки як можливість міжкультурного існування, але бачиться як перспектива подолання стереотипів спадкоємної культури. Реальність породжує можливості. З погляду Роберта

Музіля, автора книги «Людина без властивостей» [1], творче кредо сучасної цивілізації – мистецтво «жити гіпотетично», перетворюючи кожну подію, зафіксовану в культурі, на одну з можливостей власного існування. Таку можливість індивід може спрогнозувати, але чи дано їй повністю втілити? «Якщо є відчуття реальності, то має бути й відчуття можливості. /.../ Людина міркуватиме собі: “Що ж, могло б, мабуть, бути й інакше”» [1, с. 45]. На думку автора, «завжди лишаються ті самі можливості, й вони повторюються доти, доки з’явиться людина, для якої реальна справа означає не більше, ніж уявна. І саме ця людина й визначає сенс і мету нових можливостей, саме вона їх і пробуджує» [1, с. 46].

Наголосимо, що інтелектуальна діяльність людини, спрямована на пізнання *розумного* в дійсності, *дійсного* в розумі та на виявлення *можливостей* створення нових моделей буття, тим самим переходить в іншу модальність – у сферу *можливості можливого*, а філософські концепти стають вихідним пунктом дослідно-конструкторських концепцій зі створення нової соціокультурної реальності, яка не має принципових обмежень у часо-просторі. [2, с. 266]. Саме така *конденсація можливості можливого* визначає особливості новітньої культурної формації. Доречною видається думка Ніка Бострома про те, що «сучасна людина стала здатною реагувати на це перетворенням своєї власної тілесної та ментальної природи. На цей виклик філософія знайшла відповідь у започаткуванні нового вектору думки, а саме трансгуманізму» [3, с. 36].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Прихильники філософії конструктивізму Умберто Матурана та Франсиско Варела у праці «Дерево пізнання: Біологічне коріння людського розуміння» (1984) запропонували концепцію «аутопоезної організації» живих систем, здатних до самоорганізації, самозбереження та самогенерації [4]. Основною тезою стала теза У. Матурани: «Будь-яка діяльність є пізнання, всяке пізнання є діяльністю». Автори стверджували, що пізнання – це не відображення світу, а внутрішнє його конструювання, побудова власної моделі світу, яка зовні виражається як ефективна поведінка. Особливістю людського пізнання є його соціально мовленнєва природа, що уможливило рефлексію та самосвідомість. Саме у колективному просторі мови відбувається моделювання світу соціальності.

Сучасна епістемологія з позицій філософії конструктивізму аналогічно стверджує, що саме життя є когнітивним процесом. До прикладу, конструктивістська методологія енактивізму вбачає процес енактивного вбудовування живої істоти в навколишнє середовище і завбачує, що у ході еволюції не тільки живі істоти адаптуються до навколишнього світу, але й світ, як світ саме цієї живої істоти, проходить свою частину шляху їй назустріч. Варто зауважити, що в контексті синергетичної парадигми максимальний розвиток особистості в процесі пізнавальної і практичної діяльності забезпечується нерівноваженістю системи, нестабільністю і випадковістю, тобто коли протилежності можуть співпрацювати одна з одною до певної межі, підсилюючи одна одну [5, с. 5–6]. Адже людина не пристосовується, адаптуєчись до навколишнього світу, а витворює специфічний комплекс систем і засобів, структур і комунікацій, що забезпечують їй спосіб суто людського існування, виробляючи все нові механізми збереження, платформи трансляції і основи трансформації суспільного буття і суспільної свідомості.

У роботах С. Денежнікова [6] особливу увагу зосереджено на питанні міждисциплінарної конвергенції провідних галузей сучасних технологій, їхнього синергетичного взаємозв’язку та впливу на людину у всій тотальності її буття. Зокрема, розглянуто проблему впливу комплексу NBIC-конвергенції технологій на розвиток антропосоціогенезу. NBIC-конвергенція – гіпотетичне ядро шостого технологічного укладу, засноване на об’єднанні та синергетичному посиленні досягнень нано-, біо-, інформаційних та

когнітивних технологій. Результатом NBIC-конвергенції є повне злиття цих технологій в єдину науково-технологічну галузь знання. «Розвиток NBIC-технологій змінює саму суть людини і її індивідуальність, розум, етику, різні соціально-економічні конструкції і психіку людини в результаті їх конвергенції і синергії у рамках технологічного імперативу» [6, с. 8]. На переконання автора, відмова від субстанціональної парадигми та її заміна функціональною стала «філософською основою трансгуманізму» [6, с. 2]. З позицій трансгуманістичного дискурсу, процеси, спрямовані на інформатизацію суспільства та інтелектуалізацію усіх видів людської діяльності, створюють якісно нове інформаційне середовище і забезпечують такий розвиток творчого потенціалу індивіда, що перетворює його на транслюдину і постлюдину. «Ці технології дають можливість розглядати людину як соціотехнічну систему і об'єкт науково-технологічних практик, в яких свідомість людини постає як технологічна система, яку можливо програмувати, маніпулювати нею, створюючи можливості впливу на природну обумовленість людського існування» [7, с. 159].

У роботі Стівенс О. В. йдеться про соціально-філософський аналіз специфіки інтелектуальної діяльності в умовах NBIC-конвергенції, який потребує визначення того, як цивілізоване суспільство змінює свої підходи до пізнавальної діяльності, оскільки існування явища «NBIC-конвергенція» свідчить про трансформацію культурних і смислових дискурсів. Дослідження NBIC-конвергенції зосереджуються, насамперед, на синергетичному об'єднанні сфер nano-bio-info-cogno і розробок у нанометричному масштабі, а по-друге, на проблемі «вдосконалення людини» та «покращення людської функціональності» (improving human performance) [8, с. 229]. Авторка зазначає, що саме феномен, описаний концепцією NBIC-конвергенції, означає початок трансгуманістичних перетворень.

Щодо перспектив трансгуманістичного проекту як новітньої філософії людини йдеться у роботі Т. Солдатської. Ідеологія постгуманізму, будучи закономірним продовженням постмодерного дискурсу, сприймається як альтернатива класичному гуманізму. Водночас її «своєрідним футурологічним різновидом» доцільно вважати «філософський і світоглядний проект трансгуманізму», що з'явився внаслідок «переосмислення перспектив традиційної філософської антропології, сучасних технологій і постнекласичної науки» [9]. Разом з цим авторка зазначає парадоксальну розбіжність цих двох концепцій «саме в розумінні проблеми людини»: «Адже постгуманісти розглядають останню як проміжний етап в еволюційному розвитку, виступаючи за своєрідну постмодерну дегуманізацію індивіда. Трансгуманізм, навпаки, як світоглядна ідеологія пропонує реактуалізацію фундаментальних антропологічних ідей доби Відродження, наполягаючи на їхній значущості» [9, с. 110]. Як аргумент щодо цієї тези, доцільно послатися на думку Об'єдкова О. І.: «Ідея трансгуманізму невпинно буде реалізовуватися в кожній сфері життя сучасного суспільства. В найближчі десятиліття завдяки технологічному прогресу, новітнім науковим сферам, які утворюватимуться через NBIC-конвергенції, людина буде відходити від своєї стандартної природи, зміниться її розумовий потенціал, біхевіоральна складова, система цінностей» [10, с. 34].

Мета дослідження. Оскільки трансгуманістичний проект передбачає актуалізацію проблем щодо втілення штучного інтелекту, його активної взаємодії з людиною та можливої автономної поведінки, то важливо зрозуміти, якими відкриються його онтологічний, гносеологічний та епістемологічний аспекти? Яким виявиться семантико-семіотичний та аксіологічний зміст трансгуманізму на засадах філософії конструктивізму?

Виклад матеріалу. Формування трансгуманізму розпочалося 1998 року в період заснування Всесвітньої асоціації трансгуманістів «Humanity+» (логотип «H+» – «змінене

й поліпшене людство». Серед засновників асоціації Нік Бостром – шведський філософ, директор Інституту людства майбутнього в Оксфордському університеті, який вперше окреслив соціокультурні та філософські передумови трансгуманізму [3]. Він зазначив, що вже у шумерському епосі про Гільгамеша передбачалося як те, що смертність не є неминучою в принципі, так і те, що існують засоби її подолання в розвитку систем магії та алхімії. Школи даосизму в Китаї прагнули фізичного безсмертя та контролю над силами природи або гармонії з ними. Філософи стародавньої Греції здійснили перші спроби створити системи мислення, які б ґрунтувалися не на вірі, а на логічному міркуванні. Сократ і софісти розширили застосування критичного мислення від космології та метафізики до питань етики людського суспільства та психології індивіда. В епоху Відродження важливою стала «Промова про гідність людини» Джованні Піко делла Мірандола (1486), у якій стверджувалося, що людина не має готової форми, але її завдання – сформувати себе. Нарис британського біохіміка Джона Бердона Сандерсона Голдейна «Дедал: наука і майбутнє» (1923) мовить про те, як наукові й технічні відкриття можуть вплинути на суспільство та покращити стан людини. У праці Джона Десмонда Бернала «Світ, плоть і диявол» (1929) йдеться про колонізацію космосу та біонічні імплантати, про вдосконалення розуму за допомогою передових соціальних наук і психології.

Ідея планетарної мережевої свідомості, як наслідок синтезу біосфери та техносфери і можливість для людства вийти на інший рівень технологічного розвитку, вперше була запропонована у 20-х роках ХХ століття французькими мислителями Едуардом Ле Руа (1870–1954) та П'єром Теяр де Шарденом (1881–1955). Загалом концепція еволюції культурного життя заснована на біотехнологічному синтезі та розвитку інтерфейсів «людина–машина», що викликають радикальні соціальні трансформації. Концепція визнає необхідність організації взаємодії людини і машини за принципом нейронних зв'язків. Але про повноцінну нейроспільноту (планетарну свідомість) можна буде говорити, коли в мережі будуть представлені всі елементи людського досвіду.

Наприкінці 1980-х рр. Крістофер Гейл Ленгтон – американський вчений-інформатик, один із засновників галузі штучного життя – увів термін «artificial life» і запропонував припущення: «життя, яким воно могло би бути». [11]. Чи має бути штучне життя копіюванням життя, яким ми його знаємо, чи воно принципово є конструюванням життя, яким воно могло би бути? Концепція еволюції штучного життя – філософія моделювання штучного життя – визнає не лише «життя-яким-ми-знаємо-його», але «життя-яким-воно-може-бути». Процес конструювання передбачає включення спостерігача у спостережуваний об'єкт у процесі конструювання. Наприклад, ідея конструювання реальності через взаємодію спостерігача та об'єкта (квантова фізика), учнів та педагога (педагогіка), людини та машини, людини та людини (психологія). Штучне життя можна розглядати як формування розумної поведінки через активне навчання та адаптацію до навколишнього середовища. Прості форми взаємодії породжують складні форми автономної поведінки; інтелект еволюціонує та розвивається залежно від складності адаптивних завдань. Родні Брукс, розробник штучного інтелекту, вважає, що ми не повинні видавати за інтелект людини те, що ми знаємо про неї сьогодні, оскільки вона, будучи продуктом еволюції, змінюється в еволюційній перспективі. На його переконання, «нам потрібно змінити своє ставлення до індустріального та іншого обладнання, щоб створювати такі машини, які самостійно навчатимуть людей, як з ними працювати» [12]. Це співзвучно з визначенням концепту «трансгуманізм» у роботі Ніка Бострома, як такого «способу мислення про майбутнє, який ґрунтується на передумові, що людський вид у його нинішньому вигляді не є кінцем нашого розвитку, а швидше порівняно рання фаза» [3, с. 4]. Автор окреслює

два важливі аспекти трансгуманістичного проєкту щодо інтенсифікації інтелектуальних, фізичних і психічних здібностей людини: 1) за допомогою прикладного розуму, особливо шляхом розробки та надання широкодоступних технологій; 2) на підставі вивчення перспектив і потенційних небезпек технологій, які дозволять нам подолати фундаментальні людські обмеження, зокрема, дослідження етичних проблем, пов'язаних із розробкою та використанням таких технологій. На думку Ніка Бострома [13], головна цінність трансгуманізму полягає у дослідженні транслюдської та постлюдської сфери. З позицій трансгуманізму ми можемо досліджувати досі нез'ясовні, незрозумілі цінності. Адже існують межі того, чого можна досягти такими засобами, як освіта, філософське споглядання, моральне самовдосконалення та інші подібні методи. Трансгуманізм сподівається піти далі, оскільки за своєю суттю є джерелом натхнення в мистецькій творчості, соціокультурній діяльності, а також способом трансляції трансгуманістичних ідей та цінностей для широкої аудиторії. Справді, морфологічний дискурс контемпорарі-арт та арт-простору метамодернізму свідчить про їхній вплив на формування парадигми трансгуманізму. Зокрема виявляє, що новітні способи візуалізації у віртуальному просторі викликають появу таких метаформ мистецтва, котрі трансформують парадигму сприйняття світу і прагнуть подолати обмеження природних можливостей людини [14]. Головними умовами реалізації трансгуманістичної мрії є, насамперед, технологічний прогрес і широкий доступ до технологій у дослідженні постлюдського простору; по-друге, глобальна безпека задля уникнення екзистенційних ризиків, що можуть знищити розумне життя або обмежити його потенціал. Безумовно, ці вимоги передбачають актуалізацію моральності трансгуманістичного бачення: фалібалізм, готовність переглядати припущення, мислити поза встановленими моделями, необхідність розвитку науки та інноваційного лідерства. На переконання Тараса Лютого, «стає очевиднішим, що у сучасному контексті людського буття «розум» із умови людського життя перетворюється на властивість формального маніпулювання символами. Те, що в модерні часи звикли називати суб'єктом, а детальніше – пов'язувати його з поняттям «ідентичність», уже вільніше стає порівнювати з інформаційною системою або структурою» [15, с. 203].

Отже, можемо говорити про «постлюдство»? У роботі Кетрін Гейлз «Як ми стали постлюдством» [16] йдеться про «постгуманістичний суб'єкт» як матеріально-інформаційну цілісність, межі якої зазнають постійної будови й перебудови. Визнаючи парадокси сучасної культури, Гейлз досліджує світоглядні зміни через розвиток передових комп'ютерних теорій. Авторка аналізує три взаємопов'язані події: 1) концептуалізацію сутності інформації та її відділення від матеріальних форм, що є її носіями; 2) соціокультурне та технологічне конструювання кіборга; 3) зникнення суб'єкта гуманізму в кібернетичному дискурсі разом із появою «постлюдини». Гейлз намагається з'ясувати, чи можна «відчутти інформацію знетіленою сутністю»? У галузі нанотехнологій інформація розглядається як основний код, що його передає тіло, і на цьому рівні доречною виявляється ідея Роберта Вінера, що тіло може бути «дематеріалізоване» в інформаційну модель, а потім «рематеріалізоване» без змін у віддаленому місці. Отже, можливо прийняти, що повсякчас відбувається матеріалізація віртуального та віртуалізація матеріального. Відомо, що феномен віртуальності виник тоді, коли з'явилася знакова система – система понять. Саме знакова система робить можливою трансляцію суб'єктивного досвіду в досвід соціокультурний. Тобто забезпечує «присвоєння» культури, опанування смислом знакових систем і їхніх взаємозв'язків. Віртуальність – це наслідок історичного розвитку психіки і свідомості людини в контексті соціокультурної практики, а інформаційні системи і мережі проблему віртуальності зробили наочною.

Висновок. Трансгуманістичний проєкт, як футурологічний принцип використання досягнень науки, техніки і технологій для розвитку когнітивних здібностей людини, виявився і позначився як трансресивний перехід буття в радикально нову і принципово непередбачувану ситуацію. В системі синергетичної парадигми трансгуманізм постає як філософія моделювання (конструювання) нового типу людства, що прагне визначити сутність людини як вектор перетворення її власної тілесної та ментальної природи.

Філософсько-методологічними засадами трансгуманістичного проєкту вочевидь і неупереджено може бути суб'єкт-об'єктне поєднання онтології, гносеології, епістемології та аксіології. А саме: пошук наукової істини методами цілеспрямованої пізнавальної діяльності та суб'єкт-об'єктна визначеність і репрезентація знання; процес поглиблення його змісту та об'єктивного використання як опредметнення сутнісних сил людини; інтеграція семантичного і семіотичного знання в аксіологічну функцію конструктивізму.

Список використаної літератури

1. Музіль Р. Людина без властивостей: роман / 3 нім. пер. О. Логвиненко. К.: вид-во Жупанського, 2010. / передм. Д. Затонського. 416 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Muzil_Robert/Liudyna_bez_vlastyvostei_Tom_1.pdf?PHPSESSID=0nd2bmi9ol4aa2bkh4btld5ks5
2. Дротенко В.І. (2019). Методологія стилістики художніх форм культури. «Молодий вчений», № 9 (73). Філософські науки. 2019. С. 265–268. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-57>
3. Bostrom N. Transhumanist FAQ: A General Introduction, *Version 2.1. Faculty of philosophy, Oxford University*, 2003. 56 p. URL: <https://www.nickbostrom.com/views/transhumanist.pdf>
4. Maturana H. R., Varela F. J. Tree of knowledge: The biological roots of human understanding. Boston: Shambhala Publications, 1987. URL: <https://uranos.ch/research/references/Maturana1988/maturana-h-1987-tree-of-knowledge-bkmrk.pdf>
5. Кремень В. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення. Рідна школа, 2010, № 6. С. 3–6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2010_6_3.
6. Денежніков С. С. Вплив NBIC-конвергенції технологій на еволюцію антропосоціогенезу: виклики сучасності. 2012. С. 1–9. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39527/02-Dyenyehnikov.pdf?sequence=1>
7. Денежніков С. С. Індустрія hi-hume-технологій – до абрисів трансгуманістичного майбутнього. *Філософія науки: традиції та інновації*. Наук. журнал. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. № 2 (10). С. 151–160. URL: https://library.spu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/FN_---210_2014.pdf
8. Стовпець О. В. Специфіка інтелектуальної діяльності в умовах NBIC-конвергенції: соціально-філософські аспекти дослідження інституту інтелектуальної власності. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*, 2016. Вип. 1. С. 226–236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filipol_2016_1_32.
9. Солдатська Т. Перспективи трансгуманізму як нової філософії людини. *Вісник Львівського університету: серія філософсько-політологічні студії*, 2017. Випуск 15. С. 109–113. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/15_2017/16.pdf
10. Об'єдков О. І. Ідея трансгуманізму як складова побудови майбутнього світу. *Витоки, сутність і критика. Освітній дискурс: збірник наукових праць*, 35(7), 2021. С. 33–41. URL: <https://journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2021/2021-r-357/ideya-transgumanizmu-yak-skladova-pobudovi-majbutnogo-svitu-vitoki-sutnist-i-kritika>
11. Крістофер Ленгтон. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Christopher_Langton

12. Родні Брукс, розробник штучного інтелекту: «Маск не розуміє, як працює AI». 25.07.2017. URL: <https://www.imena.ua/blog/famous-roboticist-ai/>
13. Bostrom N. Transhumanist values. *In Review of contemporary philosophy*, Vol. 4, № 1–2, 2005. p. 87–101. URL: <https://nickbostrom.com/ethics/values>
14. Дротенко В. Морфологічний дискурс як методологічний принцип філософії мистецтва. *Grail of Science*, (33), 2023. С. 442–447. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.11.2023.72>
15. Лютий Т. В. Топоси переходу між «гуманізмом» і «постгуманізмом»: горизонти постлюдства. *Людина в часі – 2* (філософські аспекти української літератури ХХ–ХХІ ст.) [наук. ред. В. Моренець ; упоряд. Л.В. Пізнюк]; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К.: [Унів. вид-во «Пультсари»], 2011. С. 197–208. URI: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/10910>
16. Гейлз Н. К. Як ми стали постлюдством. Віртуальні тіла в кібернетиці, літературі та інформатиці / Переклад Є. Марічева. К. : Ніка-Центр, 2013. 426 с. URI: <https://zbruc.eu/node/24578>

TRANSHUMANISTIC PROJECT: RESEARCH OF TRANSHUMAN AND POSTHUMAN SPACE

Valentyna Drotenko

*Lviv Polytechnic National University,
Institute of the Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy
S. Bandery Str., 12, 79013, Lviv, Ukraine*

Artem Hlynianskyi

*Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
Faculty of History, Pedagogy and Psychology
Department of Philosophy, Sociology and Political science named after Prof. Valeriy Skonyi,
Lesya Ukrainka str., 46, 82100, Drohobych, Ukraine*

In the context of synergistic paradigm, the maximal development of the personality in the process of cognitive and practical activity is ensured by system imbalance. A person does not adapt oneself for the neighbouring world, but creates a specific complex of systems and means, structures and communications that provide with a really human way of existence. According to transhumanistic discourse, the processes of informatization of society and intellectualization of all types of human activity create absolutely new information environment and ensure the development of an individual's creative potential. It turns a person into a transhuman and posthuman. Transhumanistic project involves the actualization of such problems as the implementation of artificial intelligence, its active interaction with human and possible autonomous behaviour. That's why it is important to understand the way of the manifestation of its ontological and epistemological aspects, semantic and semiotic and axiological content. Technological progress and wide access to technologies in the study of posthuman space and global security to avoid existential risks are the conditions for the realization of the transhumanistic dream. These requirements mean the actualization of the morality of the transhumanistic vision. According to the ideas of transhumanism, we will be able to explore the values that are still unexplained, incomprehensible. Specifically, we will be able to study transhuman and posthuman spheres. They have in mind "the posthumanistic subject" as a material and informational integrity with the boundaries being in constant construction and reconstruction. Three interrelated events are actualized. They are: 1) conceptualization of the essence of information and its separation from the material forms as its exponents; 2) sociocultural and technological construction of a cyborg; 3) the disappearance of the subject of humanism in

the cybernetic discourse along with the appearance of “a posthuman”. A subject and object combination of ontology, epistemology and axiology can obviously be the philosophical and methodological foundations of the transhumanistic project. Namely: search for scientific truth by methods of purposeful cognitive activity and also subject and object determination and representation of knowledge; the process of deepening its content and an object use as an objectification of essential human forces; integration of semantic and semiotic knowledge into axiological function.

Key words: constructivism in philosophy, transhumanistic project, transhuman and posthuman space, posthumanism, “the posthumanistic subject”.